

УДК 747: 727.1

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ ШКІЛЬНИХ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

Студ. С.П. Борщова, гр. МгДі-17
Науковий керівник проф. О.О. Сафронова
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Мета – визначення особливостей дизайну сучасного інтер'єру багатофункціональних шкільних приміщень для дітей молодших класів з врахуванням основних чинників впливу на їх формування.

Об'єкт дослідження: інтер'єр шкільних приміщень для дітей молодших класів.

Предмет: основні чинники впливу на дизайн поліфункціональних шкільних приміщень, сучасні підходи до їх дизайну.

Методи та засоби дослідження. Застосовано методи: системного аналізу наукової літератури у сфері формування інтер'єрів навчальних класів, дитячого ігрового середовища; узагальнення сучасного досвіду проектування аналогічних приміщень; синтезу висновків і пропозицій з врахуванням результатів соціологічних досліджень, проведених американськими і вітчизняними фахівцями.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. Надано аналіз проблем дизайну інтер'єрного простору початкової школи в Україні та його відповідності сучасним методам освіти. Узагальнені основні чинники впливу і сучасні підходи до дизайну.

Результати дослідження. Тема організації дитячого освітнього середовища стає все більш популярною в останні роки через зміни в принципах освітнього процесу. Освітній процес стає все більш демократичним, більше часу відводиться на інтерактивні уроки, впроваджуються ігрові технології навчання, орієнтовані на розвиток творчого мислення і моторики. Такий підхід вимагає гнучкого планування інтер'єру та забезпечення модульним трансформувемим обладнанням (меблями). Діти від 7 до 10 років входять в умовний 2-й етап, коли активно розвивається інтелект та мислення, проте ще залишаються фізіологічні потреби, притаманні для юного віку, наприклад, до активних ігор та денного сну [1].

Підходи до формування простору приміщень для дітей молодших класів в Україні регламентовані насамперед Державними будівельними нормами. Наразі особлива увага в нормативних матеріалах приділяється створенню в українських школах універсального (інклюзивного) простору для навчання, що передбачає впровадження принципів універсального дизайну в навчальний простір: забезпечення безбар'єрного архітектурного середовища; фізичну доступність; безпеку; інформативність; зручність.

Сучасний шкільний простір для дітей початкових класів потребує вдалого поєднання та балансу між робочим простором, комфортним середовищем проживання та зонами фізичної активності. Основне сприйняття ігрової діяльності дитини в цьому віці здійснюється через рухову активність, яка розвиває моторику та координацію. В розвинутих країнах світу і деяких приватних українських школах для інтелектуальних ігор дітей використовують логічні панелі та настільні ігри, що орієнтовані на розвиток абстрактного, наочно-дійового та логічного мислення. Функціональні зони при цьому наступні: активна (фізичні та соціальні ігри), тиха (інтелектуально-творчі та деякі соціальні ігри) та допоміжна (зони входу-виходу, спостереження, зберігання одягу та

взуття) [1]. В роботі [2] обґрунтована доцільність використання зв'язку зовнішнього з внутрішнім простором, нестандартних форм класних кімнат. Важливим для правильного формування шкільного простору є також освітлення. Державними будівельними нормами України регламентована обов'язкова наявність природного лівостороннього або змішаного освітлення в кабінетах. Хоча існують рекомендації до встановлення двох вікон у двох стінах від різних частин небосхилу для більшого задоволення потреби дітей в «живому світлі» [2]. Іншим важливим питанням є вибір оздоблювальних матеріалів та меблів. Забороняється використовувати цементні, мармурові або інші подібні матеріали для настилу підлоги. Для активних зон використовуються гумове покриття, адже воно здатне пом'якшувати удари під час падіння і має антиковзний ефект. [1] Килим також можна назвати потенційно привабливим матеріалом для оздоблення приміщень, хоча він потребує особливого догляду. Найбільш прийнятним є комбіноване покриття підлоги. В меблях найчастіше використовують поєднання дерева, металу, пластику та різноманітних поліпропіленових матеріалів [3]. Узагальнюючи досвід проектування і сучасні теоретичні дослідження за темою, можна виділити наступні принципи формування архітектурного середовища дитячого закладу, що відповідають сучасності: цілісність архітектурної концепції; поєднання зовнішнього і внутрішнього простору; створення індивідуального образу будівлі на основі ідеї, дотичної до психології дитячого сприйняття [4]; гнучке планування внутрішнього простору; екологічність і універсальність. Важлива також колористична організація середовища: виявлення кольором тектоніки будівлі та її просторово-функціонального планування, а також врахування впливу кольору на слухову чутливість.

З аналізу проведених автором соціологічних досліджень можна зробити висновок, що, українські школи потребують не тільки впровадження сучасних засобів дизайну, але і кращого забезпечення устаткуванням. Приміщенням бракує модульних систем, що дозволяють створювати багатофункціональний простір, здатний до видозмінення у відповідь на різні потреби дітей (ігри, навчання, відпочинок) під час шкільного дня; низьким є рівень забезпеченості технічним (комп'ютери, електронні книги, принтери тощо) та мультимедійним (телевізори, смарт-дошки) обладнанням.

Висновки. За результатами дослідження визначені основні принципи формування сучасного інтер'єру приміщень для початкової школи. Аналіз інтер'єрів більшості українських шкіл, проведене соціологічне дослідження показали невідповідність їх дизайну сучасним вимогам .

Ключові слова. шкільні приміщення, дитяче ігрове середовище, функціонально-просторова організація, діти молодших класів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бондарчук Ю. С. Принципи проектування дитячого ігрового середовища в закладах громадського призначення: дис. ... канд. мистецтвознавства – Х., 2016 – 308с.
2. Дячок О. М. Принципи формування архітектури шкіл з нетрадиційними методами навчання: автореф. дис. ... канд. арх. – К. : 2000. – 20 с.
3. Tanner C., Kenneth A. The Importance of Interior Design Elements as They Relate to Student Outcomes. – Carpet and Rug Institute, 2003. – 50с.
4. Ернст Т. К. Принципи формування архітектурного середовища дитячих освітньо-виховних закладів : автореф. дис. ... канд. арх. – К., 2007. – 20 с.